

HANDBOEK VOOR RAADSLEDEN

1e druk, maart 2010

*Helmer Koetje, burgemeester gemeente Hoogeveen
(fotografie: Gerrit Boer)*

VOORWOORD **Aan het hoofd van de gemeente**

Aan het hoofd van een gemeente staat de gemeenteraad. Zo staat het nog steeds in de Gemeentewet. En u begint er aan om lid te worden van de gemeenteraad in uw gemeente. Mensen met verschillende achtergronden en ervaringen zijn uw collega's. Mensen met opvattingen over welke kant het op moet gaan in uw gemeente. U bent gekozen op uw programma, en vanaf nu komt het er op aan de fraaie voornemens te vertalen in concrete maatregelen voor de inwoners van uw gemeente. Op de vele terreinen waar u mee te maken krijgt. U hoeft het niet allemaal zelf te bedenken. Het college van burgemeester en wethouders zal u voorstellen doen, waarover u zich een oordeel zult vormen en waarover u zult beslissen. U wilt misschien de voorstellen veranderen en met suggesties komen welke kant het op moet. En als er helemaal geen voorstellen komen en u wilt wel resultaten halen, dan wilt u misschien zelf voorstellen aan uw collega's doen. Maar hoe moet dat? Waar moet u aan denken?

Om u behulpzaam te zijn bij uw werk als raadslid is dit handboek samengesteld. In negen delen wordt u door vakkundige schrijvers bij de hand genomen. In heldere taal laten zij u vanuit de praktijk van het gemeentelijke werk zien hoe het wettelijke kader eruit ziet, wat het beleid van andere overheden is, welke verplichtingen de gemeente heeft, wat de financiële aspecten zijn, welke ontwikkelingen worden voorzien en welke keuzevrijheid er voor de raad is. Tezamen krijgt u een compleet beeld van de terreinen waar u als gemeenteraadslid mee te maken krijgt. Op hoofdlijnen. Om u te wapenen en u van de noodzakelijke basiskennis te voorzien.

Raadsliden die kaders willen stellen en het college willen controleren hebben deze kennis nodig om een goede partij in de discussie te zijn en om de juiste controlevragen te stellen. Ook om een goede gesprekspartner te zijn voor collegeleden en ambtenaren. Maar ook om als volksvertegenwoordiger te weten waar mogelijkheden zijn om te interveniëren. De mensen die u gekozen hebben mogen verwachten dat u zich namens hen op vakkundige wijze van uw taak kwijt. U hoeft geen specialist te zijn op alle gebieden, maar u moet de specialisten wel kunnen volgen en van repliek kunnen dienen. Ook moet u de (ambtelijke) specialist duidelijk kunnen maken, wat u als lid van de gemeenteraad wilt realiseren.

Dit handboek zal u helpen een goed functionerend lid van de gemeenteraad te zijn. Ik wens u daarbij veel succes.

Helmer Koetje
Burgemeester van de gemeente Hoogeveen

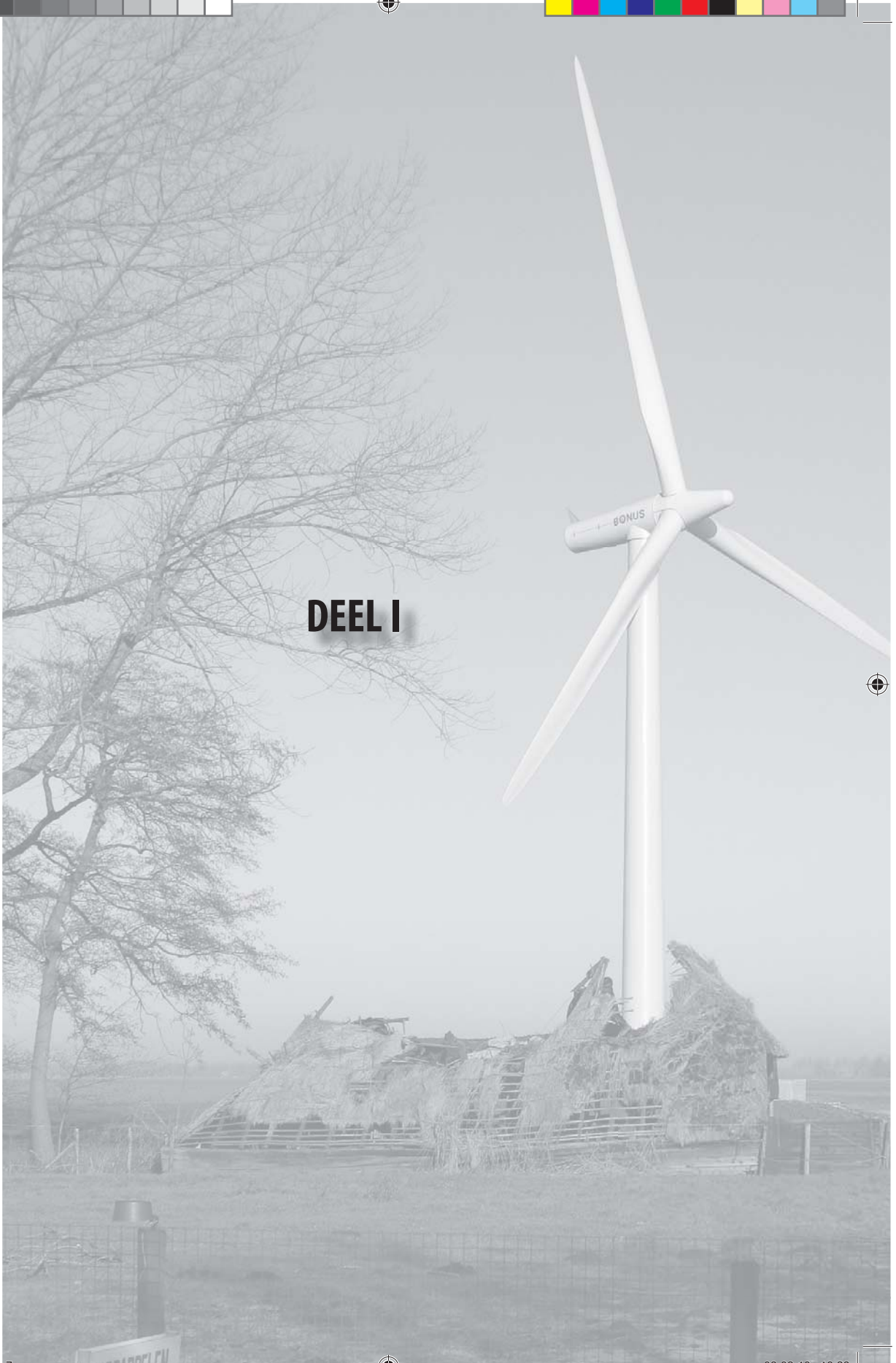
INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	3
INHOUDSOPGAVE	5
DEEL I: DUURZAAMHEID	7
1 Duurzame energie en klimaat	9
2 Duurzaam bouwen.....	15
3 Duurzaam inkopen.....	19
4 Openbare verlichting.....	23
DEEL II: MILIEU EN VOLKSGEZONDHEID	29
5 Begraafplaatsen.....	31
6 Riolering	37
7 Water.....	41
8 Wabo/Omgevingsvergunning	47
DEEL III: SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING	53
9 Wet Maatschappelijke Ondersteuning.....	55
10 Werk en inkomen	61
DEEL IV: JEUGD, ONDERWIJS, CULTUUR EN SPORT	65
11 Sportaccommodaties	67
12 Speelplaatsen	71
13 Onderwijshuisvesting	75
14 Kunst en cultuur.....	79
15 Monumenten	83
DEEL V: MOBILITEIT	87
16 Openbaar vervoer	89
17 Verkeers en verkeersveiligheid.....	91

DEEL VI: OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	95
18 Rampenbestrijding	97
19 Brandweer	101
20 Politie	105
21 Handhaving	109
DEEL VII: ECONOMIE EN TOERISME	113
22 Bedrijven en bedrijventerreinen.....	115
23 Grondexploitatie en grondbeleid	121
DEEL VIII: WONEN EN WOONOMGEVING	126
24 Structuurvisie	129
25 Ruimtelijke ontwikkeling	127
26 Beheer openbare ruimte	137
DEEL IX: DE GEMEENTE	141
27 Gemeentefinanciën.....	143

DEEL I

Over de auteur:
Anita Hazenberg

Anita Hazenberg is eigenaar van Avviato Advies, een adviesbureau gespecialiseerd in beleidsteksten over de openbare ruimte. Zij heeft ervaring met het opstellen van klimaatbeleidsplannen, en is tevens auteur van het boek 'Gemeentelijke klimaatambitiewijzer' (verkrijgbaar via www.avviato-webshop.nl).

DUURZAAMHEID

1 DUURZAME ENERGIE EN KLIMAAT

Er komt een dag dat onze aardolie- en aardgasvoorraden op zullen zijn. En die dag ligt niet eens zo ver in de toekomst. Er zit nog maar voor enkele decennia aan winbare voorraden in de bodem. Ondertussen neemt de energievraag wereldwijd nog elk jaar fors toe. Stelt u zich de dag eens voor dat er geen aardolie meer zal zijn. Staat dan alles stil? Of zijn we er dan in geslaagd om onze afhankelijkheid van fossiele brandstoffen zodanig te verminderen dat ons leven gewoon door kan gaan? Het antwoord hangt af van de mate waarin wij er in de komende jaren in slagen om onze energieconsumptie te verminderen en de resterende energie uit andere, onuitputtelijke bronnen te halen.

Een tweede aspect dat samenhangt met onze energieconsumptie is de invloed op onze leefomgeving (bijvoorbeeld winning van delfstoffen) en op ons klimaat. Dat ons klimaat in een snel tempo aan het veranderen is, behoeft inmiddels geen toelichting meer. De gevolgen daarvan beginnen al merkbaar te worden, en als we niet snel ingrijpen zal dit in de komende eeuw ernstige vormen aannemen: het weer gaat veranderen, ecosystemen worden aangetast, er komen meer periodes van langdurige droogte of juist hevige regenval, in droge gebieden zal de landbouwproductie drastisch dalen, de zeespiegel gaat stijgen en er ontstaat een tekort aan (zoet) drinkwater.

Een derde argument dat pleit voor een andere inrichting van onze energievoorziening is onze afhankelijkheid van het buitenland. Momenteel is Nederland nog voor 95% afhankelijk van fossiele brandstoffen. Ondanks onze eigen aardgasvoorraad wordt het grootste deel van deze fossiele brandstoffen geïmporteerd, vaak uit landen met instabiele politieke regimes. Aardolie komt voor een belangrijk deel uit het Midden-Oosten, en de voormalige Sovjet-Unie is de belangrijkste leverancier van aardgas. Deze afhankelijkheid brengt risico's met zich mee ten aanzien van leveringszekerheid. Als deze landen de olie- of gaskaan dichtdraaien, zal dit grote gevolgen hebben voor onze maatschappij.

We worden dus hard met onze neus op de feiten gedrukt: we zullen onze energieverslaving moeten verminderen en onze energievoorziening anders moeten organiseren, en we kunnen het ons niet veroorloven om hier nog langer mee te wachten.

Klimaatbeleid in Nederland

Zowel op globaal als op lokaal niveau worden afspraken gemaakt en activiteiten ontwikkeld om energie te besparen en methoden voor duurzame energie te ontwikkelen en te stimuleren. Wereldwijd zijn deze afspraken vastgelegd in